

АТОМНИК АУ України

№29 (920) 19 липня 2018 року

Заснована 1 грудня 2000 року

ГАЗЕТА ПРОФЕСІЙНОЇ СПІЛКИ

ПРАЦІВНИКІВ АТОМНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ ТА ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ

ІЗ КОМІТЕТСЬКИХ СЛУХАНЬ ПРОФІЛЬНОГО ПАРЛАМЕНТСЬКОГО КОМІТЕТУ

Відкритий діалог для рішучих змін

За ініціативою Комітету з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки організовано комітетські слухання на тему: «Ядерна енергетика України – виклики та перспективи». Захід, якому передувало розширене спільне засідання Президії ЦК Атомпрофспілки України і профільного парламентського комітету, відбувся 12 липня 2018 року у Верховній Раді.

У комітетських слуханнях взяли участь народні депутати України, представники Кабінету Міністрів України, органів виконавчої влади, Міністерства енергетики та вугільної промисловості, Міністерства фінансів України, Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, Державної інспекції ядерного регулювання, а також Атомпрофспілки України, експерти у сфері ядерної енергетики та інші заінтересовані особи.

Ядерна енергетика має залишатися серед пріоритетів діяльності української влади

Відкриваючи слухання, виконувач обов'язків голови Комітету з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки Олександр Домбровський наголосив, що порядок денний засідання прямо пов'язаний із забезпеченням енергетичної безпеки та енергонезалежності України: «В українській структурі енергогенерації атомна енергетика забезпечує понад 55% виробництва електроенергії. За останні роки атомна енергетика України стала нас-

тільки потужною галуззю, що може бути наріжним каменем розвитку всієї нашої енергетики, але для цього необхідно вирішити питання тарифоутворення для атомної генерації. Питання тарифу – це вирішення цілого комплексу соціальних питань, це питання заробітної плати, це питання впливу професійних кадрів, це питання фінансового забезпечення експлуатації атомних блоків, це забезпечення нашої з вами безпеки. Щиро дякую всім великим та професійним команді українських атомників за те, що в дуже непростих обставинах України завдяки вам залишається стабільною. І ми повинні зробити все, щоб так було й надалі».

Народний депутат України, секретар Комітету

Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки Вікторія Войцицька на початку комітетських слухань констатувала, що ядерна енергетика не отримує достатньої підтримки з боку органів влади. «Про це свідчать підсумки голосування за законопроекти, що були схвалені та внесені Комітетом Верховної Ради з питань паливно-енергетичного комплексу. Йдеться, зокрема, про соціально важливий законопроект № 3131, від

прийняття якого залежить збереження висококваліфікованого персоналу на АЕС, а також законопроект № 5550, яким гармонізується законодавство України у сфері радіаційної безпеки з відповідною Директивою ЄС. Це, нагадаю, є зобов'язанням України відповідно до Угоди про Асоціацію з ЄС.

Нам постійно не вистачає часу пленарних засідань, щоб ґрунтовно підійти до голосування цих законопроектів, які в порядку денному опиняються серед останніх питань.

Аналогічна доля спіткала законопроект № 2021а «Про внесення змін до деяких законів України щодо впорядкування правових режимів території у місцях розташування ядерних установок та об'єктів, призначених для поводження з радіоактивними відходами». Ухвалення цього документа врегулює юридичну колізію між статтею 45 Закону України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку» та статтями 19, 32, 34 Закону України «Про землі енергетики та правовий режим спеціальних зон енергетичних об'єктів» щодо визначення статусу об'єктів у санітарно-захисних зонах

неприпустимо для цієї галузі. Вона має стрімко розвиватися. У тому числі з метою досягнення Україною кліматичних цілей відповідно до взятих нашою державою міжнародних зобов'язань за Паризькою Угодою.

Минулого тижня урядовий комітет Кабінету Міністрів України схвалив оновлене техніко-економічне обґрунтування будівництва енергоблоків №3 та №4 Хмельницької АЕС. Якщо уряд схвалить ТЕО остаточно, то до Верховної Ради надійде законопроект «Про розміщення, проектування та будівництво ХАЕС-3,4» та про скасування аналогічного за предметом регулювання Закону 2012 року, який було ухвалено в рамках Угоди про будівництво цих енергоблоків з Росією. Ми маємо якнайшвидше такий законопроект розглянути та проголосувати, щоб не створювати законодавчі перепони для успішної реалізації цього довгоочікуваного проекту, який, до того ж, створює можливості для нарощування експорту електроенергії.

Окрема проблема, яка потребує законодавчого врегулювання для забезпечення успішної реалізації проекту будівництва нових енергоблоків з ядерними реакторами, – це внесення змін до Закону України «Про публічні закупівлі». Цикл спорудження нових ядерних потужностей від початку виконання передпроектних робіт до введення об'єкта в експлуатацію становить майже п'ятнадцять років.

Тобто якщо ми говоримо про реалізацію завдань «Енергетичної стратегії-2035» у контексті ядерної енергетики, ми маємо рухатися за жорстким графіком. Крім того, закупівля необхідних товарів, робіт і

(Продовження на 2-й стор.)

В ІНТЕРЕСАХ ПРАЦІВНИКІВ

Єднання довкола профспілки

28 червня 2018 року у Національному природному парку «Нижньодніпровський» відбулися загальні збори трудового колективу, в роботі яких взяли участь запрошені представники апарату Центрального комітету Атомпрофспілки України: юрист відділу колективно-договірної та правової роботи

Охріменко І.В. та технічний інспектор праці цього ж відділу Скуба В.О. Вони розповіли працівникам про історію та діяльність Атомпрофспілки, надали інформацію про стан профспілкового руху в сучасній Україні, правові підстави діяльності профспілок, їх мету, діяльності та завдання, права та

обов'язки членів профспілки, переваги профспілкового членства. Крім того, було повідомлено про стан підготовки Атомпрофспілки до переговорів з підписання Галузевої угоди між професійною спілкою працівників атомної енергетики та промисловості України та Міністерством екології та при-

родних ресурсів України, у відомчому підпорядкуванні якого перебувають національні природні парки та заповідники України.

Зборами одноголосно було прийнято рішення про створення в НПП «Нижньодніпровський» первинної профспілкової організації. Обрано профспілковий комітет та реві-

зійну комісію. Головою профспілкового комітету обрано Арзуманова Емілія Ігоревича, працівника відділу державної охорони парку. Члени профспілки були ознайомлені з проектом Галузевої угоди та подали деякі пропозиції щодо нього.

Профспілковими зборами було вирішено звернутися з клопотанням про прийняття новоствореної організації до складу Професійної спілки працівників атомної енергетики та промисловості України. Відповідні документи були надіслані для розгляду Центральним комітетом Атомпрофспілки, за якими вже прийнята відповідна постанова Президії ЦК. Членами профспілки стали 52 працівники. Заяви про прийняття до профспілки продовжують надходити.

Вітаємо зі створенням первинну профспілкову організацію НПП «Нижньодніпровський» та бажаємо новим членам Атомпрофспілки успіхів у профспілковій роботі!

Довідково: Національний природний парк «Нижньодніпровський» – це природоохоронна територія у Херсонській області, створена Указом Президента України 24 листопада 2015 року. До території парку включено 80177 гектарів земель державної власності на території Бериславського, Білозерського, Олександрівського районів, а також міст Херсона та Нової Каховки.

Ігор ОХРИМЕНКО,
юрист відділу колективно-договірної та правової роботи Атомпрофспілки

У сфері впливу Атомпрофспілки перебувають підприємства Міненерговугілля України, Мінприроди, Мінохорони здоров'я України тощо <http://www.atomprofspilka.info>

ІЗ КОМІТЕТСЬКИХ СЛУХАНЬ ПРОФІЛЬНОГО ПАРЛАМЕНТСЬКОГО КОМІТЕТУ

Відкритий діалог для рішучих змін

(Продовження.)

Початок на 1-й стор.

послуг має відбуватися у суворій відповідності до чинного ядерного законодавства, орієнтованого на безумовний пріоритет забезпечення ядерної та радіаційної безпеки над іншими інтересами.

Визначення постачальників у сфері ядерної енергетики має ще й організаційно-технологічні особливості. Вибір перспективних ядерних технологій для будівництва нових енергоблоків АЕС в Україні буде здійснюватися на міжнародних конкурсах. Слід враховувати масштаби і складність проектів. Ми будемо заміщувати поки що працюючі енергоблоки АЕС. Тому розробка критеріїв вибору нових типів ядерної технології має забезпечити стійкість енергосистеми. Паралельно доведеться відпрацювати питання обсягу і джерел фінансування проектів.

Організувати будівництво атомної електростанції дещо складніше, ніж закупити канцелярські виробни. Тому вважаю за необхідне внести зміни до Закону України «Про публічні закупівлі», що будуть враховувати специфіку ядерної галузі. Ці зміни, не створюючи простору для зловживань, разом з тим, мають бути спрямовані на підвищення ефективності процесу публічних закупівель. Зміни мають оптимізувати дії експлуатуючих ядерних установок організації для запобігання аварійним ситуаціям та їх усунення. Зміни мають забезпечити виконання прийнятних Верховною Радою рішень щодо проектування та будівництва ядерних установок».

З тезою про те, що практика комітетських слухань є ефективною, погодився голова підкомітету з питань ядерної енергетики та ядерної безпеки Володимир Бандуров, наголосивши, що результатом комітетських слухань, які зараз відбуваються, мають стати реальні кроки на шляху вирішення всіх нагальних питань атомної галузі. Він зауважив, що нинішні виклики, які постають перед атомною галуззю, чітко розподіляються на два блоки: «Атомна енергетика України в довгостроковій перспективі була і буде основою енергетичної безпеки нашої країни. Нам необхідно найближчим часом визначитися з тим, чим ми будемо заміщувати потужності в електроенергетиці України після масового виведення з експлуатації ядерних енергоблоків після 2035 року, дати можливість Енергоатому інвестувати в розвиток, тобто встановити справедливий тариф. І, звичайно, зробити ряд кроків для збереження кадрового потенціалу галузі та залучити вплив кваліфікованих фахівців з наших атомних станцій. Багато з цих питань перебувають у тому числі в компетенції Верховної Ради, і ми не повинні відкладати прийняття необхідних законів на невизначений термін».

Про жорстоку та запеклу війну, що також триває і на енергетичному ринку України, і, зокрема, про намагання дестаблізувати ядерну енергетику України

нагадав міністр енергетики та вугільної промисловості України Ігор Насалик. Він зауважив, що Росію дуже дратує ситуація, що Україна та її атомна енергетика за останні два роки повністю відмовилась від їхніх послуг: «З не відомих мені причин Кабінет Міністрів України переніс затвердження техніко-економічного обґрунтування будови енергоблоків №3, 4 ХАЕС на наступне засідання. Зараз відбувається запекла боротьба спротиву розвитку виконання всіх законодавчих і регуляторних вимог отримали ліцензії Держатомрегулювання на продовжений строк служби, і ця робота впевнено триває. На жаль, ведеться вона в умовах хронічного дефіциту тарифних коштів». Також у відповідності з трьома галузевими програмами за напрямками підвищення номінальної потужності енергоблоків і підвищення КВВП здійснюються заходи щодо покращення ефективності роботи АЕС. «Якщо вдасться сумарно за обома напрямками досягти хоча би 20-відсоткового збільшення, ефект буде еквівалентний підключенню до мережі додаткових

Storage Safety Project Trust підписано угоди про залучення 250 млн доларів фондодого ринку США. «Це – надзвичайний успіх! Я би сказав, що тепер дорога для залучення коштів на фінансування наших ядерних проектів відкрита. В лютому цього року завершилася емісія та розміщення облігацій, закрито транзакцію, розпочато перші вибірки коштів», – повідомив Юрій Недашковський. Водночас він констатував, що у тарифі не передбачені кошти на обслуговування кредиту, а також існують колізії між закупівельним законодавством і державними будівельними нормами при реалізації довгострокових будівельних контрактів. Інша колізія, як вважає Рахункова палата, міститься між законами України «Про використання ядерної енергії та радіа-

ційну безпеку» і про будівництво ЦСВЯП, і гальмує фінансування соціальної інфраструктури прилеглих територій. «Енергоатом готовий платити кошти – території не можуть їх прийняти!» – наголосив очільник Компанії. НАЕК «Енергоатом» успішно виконує значний обсяг робіт щодо вирішення питання диверсифікації джерел постачання ядерного палива для забезпечення потреб енергоблоків українських АЕС навіть за умови форс-мажорних ситуацій. А також здійснює всі необхідні заходи щодо реалізації пілотного проекту «Енергетичний міст «Україна – Європейський Союз», що має розглядатись та реалізуватись у комплексі з будовою енергоблоків №3,4 ХАЕС та розбудовою інфраструктури міждер-

жавних електричних мереж шляхом відновлення лінії «Хмельницька – Жешув» 750 кВ»: «Усі заходи, які здійснюватимуться в рамках цього проекту, є невід'ємними складовими глобального проекту інтеграції ОЕС України до європейської енергетичної системи ENTSO-E. Важливим є те, що довгостроковий контракт на експорт електричної енергії з ХАЕС-2 слугуватиме фінансовим інструментом будови ХАЕС-3, 4 як застава для отримання кредитних коштів без суверенних гарантій. А це, у свою чергу, дозволить залучити експортне кредитування для постачання обладнання ядерного острова, ядерного палива першого завантаження та окремих видів спеціального обладнання і послуг».

Також Юрій Недашковський доповів, що замість виконання завдання Енергостратегії щодо створення повноцінного Фонду зняття з експлуатації АЕС, «просто запроваджено механізм, за яким Енергоатом щорічно перераховує кошти до Державного бюджету України, і там вони віртуально обліковуються, але цілком реально знецінюються від інфляції та девальвації. За сорок років експлуатації в Україні атомних електростанцій віртуально накопичено аж 3722 млн грн. Ми продовжуємо перекладати сьогоднішні проблеми на плечі майбутніх поколінь!» Він звернувся до учасників засідання взяти під контроль Комітету Верховної Ради з питань ПЕК, ядерної політики та ядерної безпеки забезпечення належного розміру відрахувань та захисту від інфляції коштів, які Енергоатом перераховує на зняття з експлуатації.

Аналогічного втручання потребує і ситуація, що склалася із Фондом поводження з РАВ, кошти якого з 2008 року, коли його було створено, використовувалися не за цільовим призначенням. Як наслідок, «Фонд отримав 6,1 млрд грн, але ні сховища для прийняття на захоронення радіоактивних відходів від експлуатації АЕС, ні сховища для прийняття високоактивних осколених відходів від радіоімічного перероблення ВЯП в

зуються в рамках імплементації положень нової «Енергетичної стратегії-2035», та зазначив, що практика проведення комітетських слухань достатньо дієвий інструмент: «За два роки, що сплинули з попередніх слухань, більшу частину наміченого вдалося досягти або ж зрушити з місця». За його словами, одними з ключових завдань, що виконуються та будуть без сумнівів успішно виконані Енергоатомом у подальшому, є продовження строків експлуатації діючих енергоблоків АЕС: «Технічно – це можливо, щонайменше на 20 років понад проектні. У коштах – це більш ніж у 20 разів дешевше, ніж спорудження нових потужностей. Звичайно ж, на таких умовах цілком логічно зберегти наявний парк реакторних установок і отри-

мати необхідний ресурс часу для підготовки до нового ядерного будівництва». За словами Юрія Недашковського, на сьогодні виконання всіх законодавчих і регуляторних вимог отримали ліцензії Держатомрегулювання на продовжений строк служби, і ця робота впевнено триває. На жаль, ведеться вона в умовах хронічного дефіциту тарифних коштів». Також у відповідності з трьома галузевими програмами за напрямками підвищення номінальної потужності енергоблоків і підвищення КВВП здійснюються заходи щодо покращення ефективності роботи АЕС. «Якщо вдасться сумарно за обома напрямками досягти хоча би 20-відсоткового збільшення, ефект буде еквівалентний підключенню до мережі додаткових

ційну безпеку» і про будівництво ЦСВЯП, і гальмує фінансування соціальної інфраструктури прилеглих територій. «Енергоатом готовий платити кошти – території не можуть їх прийняти!» – наголосив очільник Компанії. НАЕК «Енергоатом» успішно виконує значний обсяг робіт щодо вирішення питання диверсифікації джерел постачання ядерного палива для забезпечення потреб енергоблоків українських АЕС навіть за умови форс-мажорних ситуацій. А також здійснює всі необхідні заходи щодо реалізації пілотного проекту «Енергетичний міст «Україна – Європейський Союз», що має розглядатись та реалізуватись у комплексі з будовою енергоблоків №3,4 ХАЕС та розбудовою інфраструктури міждер-

Україні досі не створено. Ситуація потребує невідкладного виправлення», – наголосив президент Компанії.

Коментуючи ці питання, головуючий на слуханнях Олександр Домбровський жорстко розкритикував позицію Міністерства фінансів, яке ігнорує вказані проблеми, зокрема – знецінювання великого обсягу коштів.

Також досі, за словами президента Енергоатому, незважаючи на повну сплату Компанією коштів на фінансування заходів соціально-екологічної компенсації ризику населення, яке проживає в зонах спостереження АЕС, до держбюджету, на сьогодні утворилася «колосальна заборгованість перед територіальними громадами». З перерахованих Енергоатомом 2 млрд 60,7 млн грн територіальні громади недоотримали з 2010 року 1 млрд 130,7 млн грн.

Говорячи про перспективи розвитку атомної енергетики, Юрій Недашковський зазначив, що вітчизняний досвід свідчить про те, що основні причини зриву планів розвитку галузі «дуже банальні: відсутність реальних джерел фінансування і надмірно тривалий, забюрократизований процес проходження державних інвестиційних процедур». «Сьогодні у світовій ядерній енергетиці одними із найважчих викликів стали проблеми надзвичайно вартісного та тривалого за часом процесу нового ядерного будівництва і, як наслідок, окупності інвестицій. А в українських умовах, на жаль, до цих глобальних проблем додалася ще й національна специфіка – абсолютно не пристосовані для нового будівництва процедури державних закупівель. Усе це потребує вимоги як врахування в Програмі розвитку атомної енергетики, так і відповідних законодавчих змін».

Важливою проблемою функціонування та розвитку атомної генерації Юрій Недашковський назвав існуючу систему тарифоутворення. Через невиконання положень Енергостратегії, яку було затверджено у 2006 році, з 2006 по 2017 рік Енергоатом недоотримав 5 млрд 212 млн дол. «Такими коштами можна було би профінансувати не тільки всі програми модернізації і підвищення накопичено аж 3722 млн грн. Ми продовжуємо перекладати сьогоднішні проблеми на плечі майбутніх поколінь!» Він звернувся до учасників засідання взяти під контроль Комітету Верховної Ради з питань ПЕК, ядерної політики та ядерної безпеки забезпечення належного розміру відрахувань та захисту від інфляції коштів, які Енергоатом перераховує на зняття з експлуатації.

За його словами, «колишнім складом НКРЕКП за останні три роки ситуація взагалі було повністю розбалансовано: за рахунок кредитів, які залучало державне підприємство Енергоринок у державного ж Ощадбанку прискореними темпами було практично повністю погашено заборгованість енергоринку перед виключно приватною генерацією за попередні періоди, порушуючи тим самим закон про пропорційний розподіл коштів, а просто кажучи – за рахунок державного сектору на користь приватного. В результаті цих оборудок приватна генерація входить у нову модель

ІЗ КОМІТЕТСЬКИХ СЛУХАНЬ ПРОФІЛЬНОГО ПАРЛАМЕНТСЬКОГО КОМІТЕТУ

Відкритий діалог для рішучих змін

(Закінчення.
Початок на 1-й стор.)

ринку електроенергії чистенькою, без заборгованості перед нею, всі борги у такий спосіб перевищуються на Енергоатом», – наголосив Юрій Недашковський. Більше того, НКРЕКП почала практикувати вибірковий підхід, «застосовуючи для теплової генерації «індикатив», а для атомної – «затрати+», на жаль, і в такому дуалізмі ведучи себе непослідовно. Якщо дійсно «затрати+», то чому ж тоді в тарифі на атомну електроенергію постійно закладаються кошти менше реальних потреб?» Він нагадав, що на 2017 рік, виходячи з мінімально необхідних потреб, узгоджених в установленому порядку, Енергоатом звертався до НКРЕКП з проханням встановити тариф 72,41 коп/кВтгод – у 2,2 разу нижче від теплової генерації. Натомість при тарифі 47 копійок за кВт/год., з яких уже після затвердження фінансового плану наприкінці року НКРЕКП було знято ще 3,3 млрд грн, що загало Компанію в штучні збитки.

Встановлений з 1 січня 2018 року тариф на відпуск електричної енергії навіть у дещо підвищеному розмірі 54,03 коп/кВтгод також залишається критично дефіцитним і не покриває мінімально необхідні потреби. Особливо критичною, за словами очільника Енергоатома, є проблема врахованої у тарифі зарплатної плати, яка порівняно з 2014 роком у доларовому еквіваленті знизилася у 1,5 разу, і темпи зростання якої відстають від темпів зростання зарплатної плати в промисловості України на 36%. «До того ж у 2017 році фонд оплати праці був менше розрахункового на 18%, а на 2018 рік – взагалі не враховано витрати на оплату праці персоналу на об'єкти, які будуть вводиться цього року».

Крім того, за словами Юрія Недашковського, хронічно недофінансовуються статті модернізації і підвищення безпеки, продовження строку служби, ремонту, окремих видів ремонтних робіт та експлуатаційних затрат, фінансових витрат. «Вартість затвердженої урядом Комплексної зведеної програми підвищення рівня безпеки енергоблоків АЕС України підлягає корегуванню у зв'язку з інфляційними процесами та деваль-

вацією національної валюти. Відповідні зміни погоджені усіма зацікавленими органами державної влади і ядерним регулятором, але вже більше двох років блокуються НКРЕКП», – наголосив президент Енергоатома, підкресливши, що така ситуація ставить під загрозу довіру з боку міжнародних фінансових організацій.

У свою чергу головуєчий на слуханнях Олександр Домбровський закликав новий склад Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, терміново провести продуктивне та ґрунтовне спільне засідання, на якому професійно та справедливо обговорити та визначитись зі всіма нюансами тарифоутворення для атомної генерації. На що представник НКРЕКП Дмитро Коваленко відповів цілковитою згодою та висловив сподівання, що за умови обґрунтування з боку Компанії тариф буде переглянута.

І все ж завершив свій виступ Юрій Недашковський на оптимістичній хвилі: «Енергоатом, зберігаючи найнижчий в усьому світі атомний тариф, має позитивний досвід емісії звичайних облигацій Компанії на будову Х2/Р4; досвід залучення довгострокових кредитів МФО на підвищення безпеки Х2/Р4 після пуску і співфінансування КзПБ усіх енергоблоків під надання державних гарантій; відпрацьовано механізм залучення коштів американського фондового ринку для фінансування спорудження в Україні ЦСВЯП; ведуться переговори щодо умов отримання кредиту банку Барклайз на фінансування будови Х3/Х4 без надання суверенних гарантій, а лише під заставу довгострокового контракту на експорт електроенергії до країн ЄС. До Енергоатома надходять серйозні пропозиції щодо фінансування спорудження нових ядерних енергоблоків. Наприклад, на по-

чатку цього року делегація китайської державної корпорації CNNC International спільно з Індустріальним комерційним банком Китаю ICBC запропонувала Енергоатому свою участь в пілотному проекті «Енергетичний міст» і в добудові Х3/Х4 за формулою «1+1», яка передбачає застосування як технології ВВЕР-1000, так і інших еволюційних реакторів нового покоління HPR-1000 (Hualong-1) з високим ступенем української локалізації (до 80%) і фінансуванням 85% контракту під державні гарантії України». Водночас Юрій Недашковський наголосив, що окрім будови Х3/Х4 він не розраховує на масштабне будівництво нових реакторів високої потужності, зазначивши, що розглядає майбутнє ядерної енергетики України через призму розвитку технологій малих модульних реакторів, котрі за останні 10–12 років стали надзвичайно інвестиційно привабливими проектами, які «відповідають найсучаснішим вимогам з безпеки, обіцяють бути дешевшими за капіталовкладеннями, і споруджуватися за два-три роки з моменту заливання першого кубометра бетону».

На завершення виступу, звертаючись до учасників слухання президент Енергоатома наголосив: «Ми не просимо жодних преференцій чи пільг. Окрім однієї – поставити Енергоатом у рівні умови роботи з іншими учасниками енергетичного ринку!»

Атомні працівники – ключовий фактор безпеки і найважливіший енергоресурс

Голова Атомпрофспілки України Валерій Матов на початку свого виступу подякував профільному парламентському комітету за організацію слухань і їх учасникам за відверту і принципову розмову. «Звичайно, за ці дві години підняти та брилу проблем, яка нагромаджувалася роками, просто не-

можливо. Профспілка на своїх засіданнях Президії, пленумів Центрального комітету постійно приділяла порушеним сьогодні питанням головну увагу, ухвалювала конкретні рішення, офіційні звернення. І ми прагнули одного, щоб всю цю проблематику, її гостроту впродовж останніх років донести до свідомості державних органів управління, Президента України. На жаль, ми не були почуті, поки не застосували практику двадцятирічної давнини, коли у 1998 році галузь була доведена до межі, нагніталися тривожні настрої через хронічну невиплату зарплатної плати, у містасупутниках виникли намети, про свої вимоги, досі ніхто ні на що навіть не пробував реагувати. Атомники впевнені – державі, людям потрібна їхня праця. Саме на це і були спрямовані вимоги останніх колективних акцій і рішень колегіальних органів профспілки», – наголосив лідер Атомпрофспілки України.

У цьому плані Валерій Матов висловився однозначно: «Знаєте, якщо розподілити ролі, хто за що відповідає, то реально є експлуатаційна організація, її персонал, значення і рівень відповідальності якого зрозумілі, атомники тут присутні. А хто ще несе персональну відповідальність за безпечну експлуатацію ядерних об'єктів – національний регулюючий орган, державні органи, та ніхто в принципі», – зауважив профспілковий лідер (таку ж відповідальність за безпеку несуть ще й інспекція ядерного регулювання за 25-ю статтею базового Закону про використання ядерної енергії... та Міненергуюгілля – за 21-ю статтею цього ж Закону, додав головуєчий на

слуханнях Олександр Домбровський). При цьому Валерій Матов підкреслив, що надійну роботу в ядерній галузі, пов'язаній з критичними, потенційно небезпечними технологіями, гарантують працівники. І наше найважливіше завдання – це збереження трудового кадрового потенціалу галузі та наближення зарплат персоналу до конкурентоспроможних. Якщо рік-два тому ми ще говорили про відплив ліцензованих працівників, то сьогодні вже йдеться про лінійний персонал. Але погляньмо на його структуру, я не помилюся, якщо озвучу цифру, що 70–75% цього персоналу мають вищу освіту. Більшість таких працівників перебувають на робітничих посадах і виконують свої завдання і функції з підвищеними безпековими вимогами», – підсумував лідер галузевої профспілки.

Валерій Матов привернув увагу учасників засідання до проблематики атомно-промислового комплексу як невід'ємної компоненти ядерної енергетики. За його словами, народжена у муках, концептуальна програма з розвитку уранового виробництва на довгострокову перспективу існує лише на папері. Бо ми забуваємо про головне, наголосив Голова профспілки, що на це все потрібні певні фінансові кошти, які відсутні в атомному тарифі і котрих конче бракує тим же ураникам, які власними силами десяти років будують або освоюють нові родовища. І проблему фінансів, через нереальне заниження ціни за кілограм уранової продукції, тут вирішують таким чином. Якщо в атомній енергетиці уже виїжджають на захід спеціалісти всіх рівнів, включаючи слюсарів, електриків, зварників, то в ураників, навпаки, працівників просто виштовхують на вулицю. Сьогодні майже 7% сягнуло «скинення» персоналу урановидобувних і переробних підприємств. Та ж подат-

кова політика не витримає жодної критики, коли з прибутку підприємства вилучаються до бюджету 75% коштів, що практично позбавляє його можливості розвиватися.

Валерій Матов також запропонував провести спеціальне засідання щодо ситуації з медичним обслуговуванням у містасупутниках як одну із складових ядерної безпеки.

Дещо деталізував аспекти ядерної енергетики заступник Голови профспілки – голова профспілкової організації НАЕК «Енергоатом» Олексій Лич. Він повідомив, що перед слуханнями вранці було проведено нараду разом з генеральними директорами, головами профспілкових комітетів атомних електростанцій за участю президента Компанії, на якій розглянуто актуальні проблеми атомної енергетики, насамперед пов'язані із забезпеченням достатньої кількості персоналу, який у змозі безпечно експлуатувати атомні станції. «Ми побачили дуже негативну тенденцію щодо відпливу/від'їзду за кордон саме молодого персоналу, на який ми покладаємо великі надії стосовно будівництва нових атомних енергоблоків і їх експлуатації. Амбітні плани щодо будівництва нових енергетичних потужностей без достатньої кількості кваліфікованого персоналу залишаються тільки планами», – констатував Олексій Лич і нагадав, що «тривожна ситуація з відпливом атомного кваліфікованого персоналу повторюється кожні десять років і раз по раз доводиться повертатися до цього питання».

Голова профспілкового комітету Компанії подякував представнику НКРЕКП за пропозицію сісти за стіл переговорів для узгодження позицій і прийняття певного рішення. «У нас ще є велика надія на конструктивний діалог», – підсумував Олексій Лич.

Резюмуючи комітетські слухання, Олександр Домбровський зазначив, що ситуація з тарифоутворенням, що склалася в атомній генерації, неприпустима для галузі, яка має стрімко розвиватися, а також для забезпечення національної безпеки України і для виконання нашої країною міжнародних зобов'язань. Він закликав уряд, Верховну Раду, НКРЕКП та Мінфін посправжньому працювати, долучитись до розв'язання проблем ядерної галузі та зупинити відплив високопрофесійних кадрів, яких Україні не буде ким замінити.

АТОМНІ НОВИНИ

Колегія Держатомрегулювання: термін експлуатації енергоблока №3 Рівненської АЕС продовжено на 20 років

Внести зміни до ліцензії РАЕС-3 на етапі життєвого циклу «експлуатація ядерної установки» до 11 грудня 2037 року – таке рішення було одностайно прийнято на Колегії Державної інспекції ядерного регулювання України, яка відбулася під головуванням очільника Держатомрегулювання Григорія Плачкова.

Відкриваючи засідання Колегії, Григорій Плачков зазначив: «Продовження термінів експлуатації енергоблоків АЕС здійснюється відповідно до Енергетичної стратегії України до 2035 року. Зауважу, що Україна має позитивний досвід за цим напрямом – продовжено терміни експлуатації енергоблоків №1-2 Рівненської АЕС, №1-2 Южно-Української АЕС, №1-3 Запорізької АЕС».

У ході засідання Колегії начальник відділення аналізу міцності та надійності ядерних установок Державного науково-технічного центру з ядерної та радіаційної безпеки Олег Зелений представив результати державної експертизи з ядерної та радіаційної безпеки

Звіту з періодичної переоцінки безпеки (ЗППБ) енергоблока №3 РАЕС. «Звіт з періодичної переоцінки безпеки блока враховує рекомендації МАГАТЕ та Venra. У Звіті не виявлено факторів, які могли б заперечити можливість експлуатації РАЕС-3 у надпроектний термін», – наголосив Олег Зелений.

Заступник директора Департаменту з питань безпеки ядерних установок Держатомрегулювання Валерій Бугай повідомив про результати двох комплексних інспекційних обстежень третього енергоблока РАЕС, які влітку 2018 року провела міжвідомча комісія, а також про аналіз матеріалів, які Інспекція отримала від НАЕК «Енергоатом» у повному обсязі, зазначивши, що Держатомрегулювання теж підтримує рішення про продовження ресурсу енергоблока №3 РАЕС до 2037 року.

У своєму виступі на Колегії генеральний директор Рівненської АЕС Павло Павлишин детально розповів про виконані заходи в рамках продовження терміну експлуатації (ПТЕ) енергоблока №3 РАЕС. «Виконано повний комплекс робіт з перевірки технічного стану та модернізації усього обладнання, будівель та споруд третього енергоблока. Безпечна експлуатація у над-

проектний термін обґрунтована. У рамках виконання Комплексної зведеної програми з підвищення безпеки на третьому енергоблоці виконано 74 із 75 запланованих до ПТЕ заходів, виконання одного заходу завершується», – зазначив Павло Павлишин.

Він підкреслив, що колективом Рівненської АЕС, дирекцією Енергоатома та відокремленими підрозділами Компанії, зокрема Атомкомплексом та Науково-технічним центром, підрядними організаціями виконано величезний обсяг робіт з продовження ресурсу блока. «П'ять років активної спільної праці великим єдиним колективом Енергоатома, Держатомрегулювання, ДНТЦ ЯРБ увінчалися позитивним рішенням щодо продовження терміну експлуатації енергоблока №3 РАЕС на 20 років», – зазначив генеральний директор РАЕС.

У свою чергу президент Енергоатома Юрій Недашковський відзначив високий професійний рівень рівненських атомників, які отримують уже третю ліцензію, продовжену на 20 років. Нагадаємо, у грудні 2010 року було прийнято рішення про продовження на 20 років ресурсу першого та другого енергоблоків РАЕС.

Держава має підвищувати соціальну захищеність громадян і справедливість при виконанні нею своїх соціальних зобов'язань

ПРИКЛАД ДЛЯ НАСЛІДУВАННЯ

Благотворительная акция
организации молодежи ППО ЗАЭС

7 июля в парке Победы для всех жителей Энергодара был организован праздник – «День семьи». Провели его работники культурно-делового центра, организация молодежи ППО ЗАЭС, при поддержке профсоюзного комитета и администрации атомной станции.

Культурно-деловой центр подготовил игровую программу для детей и большой концерт, на котором много говорилось о значении семьи и настоящей любви.

Организация молодежи в очередной раз порадовала энергодарцев семейным квестом. В этот раз – под названием «Игровое солнышко». В нём приняло участие более 30 человек – всего 9 команд. Участникам необходимо было с помощью карты с заданиями пройти 7 локаций, расположенных по всей территории парка. Судьями на локациях были агенты (актив организации молодежи). А задания были

разнообразными и необычными. Победители и участники получили грамоты, подарки и массу положительных эмоций.

А в фотозоне до вечера работали барберы (мастера по части мужских стрижек) и фотографы. Для гостей праздника была уникальная возможность сделать семейные фото и стильные стрижки. Эта благотворительная акция была посвящена сбору средств на лечение мальчика, недавно получившего тяжёлую травму – Давида Ушатого. В результате было собрано три тысячи гривен. Их перечислили семье Ушатых.

Организация молодежи ЗАЭС лично благодарит Оксану Рязанцеву, Александра Бабенку, Любовь Моторную, Алёну Иващенко, Андрея Ковнира, Надежду Балицкую и всех неравнодушных энергодарцев за участие в благотворительной акции.

Сергей МОШНИК

ЗМАГАЙСЯ, НАМАГАЙСЯ. БУДЬ ПЕРШИМ!

«Слесарь по ремонту автомобилей»

На базе автотранспортного хозяйства ЮУАЭС, в рамках отбора на конкурс профессионального мастера ГП НАЭК «Энергоатом», в начале июля состоялось соревнование среди молодых работников до 35 лет ЮУАЭС по профессии: «Слесарь по ремонту автомобилей». В конкурсе приняли участие шестеро молодых и перспективных работников АТХ ЮУАЭС.

Программа проведения состязаний состояла из двух этапов: теоретическая часть, которая включала в себя 10 вопросов по охране труда, пожарной безопасности, правилам технической эксплуатации и др., а также практическая часть, в которой конкурсантам требовалось выполнить замену передних тормозных колодок автомобиля.

В итоге, места распределились следующим образом: третье место – Николаенко Александр; второе место – Шукин Сергей; первое место – Винс Константин.

Стоит отметить, что Винсу Константину не впервое побеждать в подобном соревновании. В 2014 году он уже выигрывал конкурс по данной специальности в ОП ЮУАЭС и представлял станцию на конкурсе ГП НАЭК «Энергоатом», который проходил в городе Нетешине на базе ОП ХАЭС, где занял второе место.

Волею судьбы и в этот раз конкурс состоится также в городе Нетешине. И в этот раз у Константина появится еще один отличный шанс, чтобы стать лучшим по профессии среди молодых работников ГП НАЭК «Энергоатом».

ОРГАНИЗАТОР ЗАХОДУ – ПРОФСПІЛКОВА МОЛОДЬ

Турнир здоров'я

На городском пляже г. Южноукраїнск організація молодіжки ППО ЮУАЭС провела черговий турнір по пляжному волейболу. Сам турнір, як і весь суботний день, видався незвичайно жарким. Відпочиваючі на пляжі, а також болельщики, які спеціально прийшли підтримувати учасників змагань, убедились в цьому воочую.

Традиційно даний турнір зібрав одних із найкращих волейболістів міста Энергодара. Шість пар учасників в течение семи годин вели боротьбу за право стати чемпіонами турніра.

Матч за третє місце, а

також фінальна гра стала настоящим украшением змагань, спортсмени показали свій найкращий волейбол і настоящую волю к победе.

Кожний із цих двох матчів тривав не менше часу і закінчився в доповняльній партії. В итоге, места на турнірі розподілились наступним чином: третє місце заняла команда отця і сина Насиратовського Євгенія; друге місце – у команди в складі Щиткова Дениса (ЧП) і Земби Дмитрія (ЭРП). Перемітцями турніра стала команда в складі Шуваєва Михайла (ЭРП) і Жука Андрія (студент).

Все призеры і перемітцели змагань були нагороджені цінними призами. Організація молодіжки завжди підтримує стремление людей різного віку до здорового образу життя, поэтому мы говорим: спасибо за участие і до встречи на спортивных площадках!

Председатель организации молодежи ППО ЮУАЭС КОСТЮЧЕНКО М.О.

ЧОРНОБИЛЬСЬКІ ПРІОРИТЕТИ: РЕАЛІЇ І ПЕРСПЕКТИВИ

Новий Указ про зону ЧАЕС: площ менше, бізнесу більше, пенсії – теж

Окремі обмеження для господарювання в зоні відчуження переглянуть. Але в ній назавжди залишаться місця, де люди ніколи не житимуть.

Концепція відродження зони ЧАЕС, що діяла з 2012-го по 2017 рік, тепер буде продовжена новим документом – Стратегією відродження. Подібні програмні документи для регулювання життя і господарської діяльності в зоні укладають регулярно. Цього разу в Указі Президента №196/2018 йдеться про «Про додаткові заходи з відродження території, що зазнали радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи, із соціального захисту постраждалих осіб, безпечного поводження з радіоактивними відходами». Розглянемо докладніше, як житиме зона відчуження найближчі 10 років.

Відстань 10 кілометрів, 20, 30 від точки на карті, або зони в зоні

Президент доручив Кабміну найближчі півроку розробити проект законодавчих змін, які, по-перше, дозволять переглянути правовий режим окремих радіоактивно забруднених територій – а по суті, зняти окремі обмеження та заборони на здійснення господарської діяльності у трьох зонах усієї чорнобильської території – зони навколо самої ЧАЕС (повного відчуження), зоні безумовного (обов'язкового) відселення та зоні гарантованого добровільного відселення. По-друге, дозволять функціонально зонувати території та природоохоронні зони за видами діяльності, які там можна буде здійснювати.

При цьому нова стратегія передбачає, що десятикілометрова частина зони навколо станції назавжди залишиться «нежилою» – тобто туди ніколи, в осяжному майбутньому, людина для проживання не повернеться. І територія буде лише для спеціального промислового використання, на якій за умов дотримання безпеки праці можуть працювати та створюватись лише об'єкти поводження з радіоактивними відходами.

За словами голови Державного агентства з управління зоною відчуження Віталія Петрука, вони ділять умовно усю зону на 10-кілометрову, яка забруднена трансурановими елементами, хоча і не повністю, а лише великими плямами.

«Тривалість напіврозпаду цих елементів – тисячі років. Тому ми розуміємо, що там нічого не змінилось. Розпад елементів плутонію (один з продуктів ділення ядерного палива у реакторі. – Ред.) триває, і як наслідок виділяються інші елементи, що можуть бути шкідливими для людини. Наприклад, америцій. Він є більш активним і небезпечним, ніж плутоній, тому що дуже токсичний», – зазначив Віталій Петрук. Інші 2/3 території – більш

менш придатні до життя та ведення господарської діяльності, сьогодні вони мають статус біосферного заповідника.

«При здійсненні певного моніторингу ми можемо розглядати, що через 30–100 років, протягом яких пройдуть ще періоди напіврозпаду елементів, на більшу частину території Чорнобильської зони зможе повернутися людина для нормальної життєдіяльності», – впевнений Віталій Петрук.

Власне свіжий Указ Президента спрямований, зокрема, і на посилення такого моніторингу в найближчі роки. Одним із пунктів Указу є вимога «проведення щорічної дозиметричної паспортизації із зазначенням очікуваних доз опромінення населення, оновлення карт зон радіоактивного забруднення з визначенням та уточненням меж таких зон, забезпечивши належне фінансування цих заходів». Нагадаємо, це саме та обов'язкова ланка моніторингу, на відсутність якої в розмові з кореспондентом Укрінформу скаржилися нещодавно радіофізики Українського науково-дослідного інституту сільськогосподарської радіології. Кілька років така щорічна паспортизація не проводилася через відсутність коштів. Відповідно, приймати будь-які рішення про зміну правового режиму території не було правових (вибачте за тавтологію) підстав.

«Серце» зони – спеціальне промислове ядерне

Варто зазначити, що сьогодні на ЧАЕС працюють майже 2,5 тис. осіб, а загалом на державних об'єктах, що там функціонують, до 10 тисяч.

У зоні реалізується кілька великих інфраструктурних проектів – це «новий безпечний конфайнмент» (НБК) – так звана арка, якою нині вкривають залишки реактора аварійного 4-го блоку, добудовується і поступово завантажуються Централізоване сховище відпрацьованого ядерного палива реакторів ВВЕР АЕС України (ЦСВЯП) та будується перша черга комплексу виробництва з утилізації відходів «Вектор». Від обсягу коштів, які Енергоатом, як замовник будівництва ЦСВЯП, буде сплачувати державі за послуги зберігання відходів, не менше 10% тепер спрямовуватимуть на розвиток території біосферного заповідника, який у межах 30-кілометрової зони фактично виконує буферну функцію між зоною спеціального промислового використання та іншою територією України.

В Указі Президента також йдеться про кілька соціальних ініціатив. Зокрема, Петро Порошенко дав вказівки Кабміну «ужити заходів щодо підвищення розміру пенсій по інвалідності, що настала внаслідок каліцтва чи захворю-

вання внаслідок Чорнобильської катастрофи, для осіб з числа учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, і пенсій у зв'язку із втратою годувальника з числа учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС з урахуванням збільшення показника середньої заробітної плати (доходу)».

Ще одна вимога – передбачити під час підготовки змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2018 рік» збільшення додаткової дотації з державного бюджету на забезпечення утримання соціальної інфраструктури міста Славутича. Річ у тім, що Держагентство з управління зоною відчуження поступово виводить персонал з ЧАЕС до Славутича, який безпосередньо не здійснює виробничих процесів, зменшуючи таким чином зарплати економіки кількості приміщень, які будуть експлуатуватися на станції. «На ЧАЕС поставили доволі амбітні завдання – до кінця року зі 137 приміщень, які експлуатуються, має залишитись до 40. Таким чином, відбудеться холодна консервація, і ми перестанемо експлуатувати майже 90 об'єктів», – каже пан Петрук.

Туризм, верба та сонце ясне чорнобильське

Із інших «неядерних» видів господарської діяльності, що їх розглядають як перспективні для ведення в зоні, була ідея вирощування спеціальної енергетичної верби, яка не втягує в себе радіоактивні елементи і може спалюватися в опалювальних котлах. Кілька гектарів цієї рослини кілька років тому висадили біля водойми-охолоджувача ЧАЕС. Зараз вчені вивчають рівні забруднення її радіонуклідами – наскільки рослина здатна «витягувати» їх із землі чи можливою потім цю енергетичну вербу використовувати для спалювання.

У новому президентському Указі окремо порушено питання створення спеціального візит-центру на території Чорнобильського радіаційно-екологічного біосферного заповідника. Адже є велика зацікавленість в «чорнобильському» туризмі, і вона з кожним роком зростає, особливо серед іноземців. За словами Віталія Петрука, минулого року у зоні відчуження побувало більш ніж 15 тисяч відвідувачів. Це в середньому великий автобус людей щодня. Візит-центр якраз і створюється з метою централізованого упорядкування цього потоку. Розглядаються варіанти розвитку альтернативної енергетики, зокрема сонячної, як у зоні спеціального промислового використання, так і на інших територіях. А от про організоване сільське господарство поки що взагалі не йдеться.

Марина НЕЧИПОРЕНКО

Відсутність інформації про зроблену профспілковою організацією справу – це відсутність самої справи!

Засновник: Професійна спілка працівників атомної енергетики та промисловості України
Видавець: Редакція газети «Атомник України»

Адреса редакції: вул. Жиланська, 5-б, оф. 5, м. Київ, 01033
Газета «Атомник України»

Головний редактор
Микола ПЕТРИЧЕНКО
Телефон/факс: (044) 590-18-22
E-mail: atomnik@union.kiev.ua
http://www.atomprofspilka.info

Газета виходить щотижня

Індекс – 21766

За точність викладених фактів відповідальність несе автор

Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій

При передруку посилання на «Атомник України» обов'язкове

Свідоцтво про реєстрацію
КВ №4480 від 21.08.2000 року

Газета віддрукована
у ТОВ «МЕГА-ПОЛІГРАФ»:
04073, м. Київ,
вул. Марка Вовчка, 12/14.

Тираж 5000